

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 40 (2220) 2000 m. spalio mėn. 10 d.

Eina 45-tus metus

Melbourne

MALDA - KELIAS Į DIEVO PAŽINIMĄ

[vairūs protiniai svarstymai mus atveda prie Dievo pažinimo, tačiau Dievo buvimo pažinimas, atremtas vien tik į protą, dažniausiai yra negyvenimiškas, per daug teoretinis. Nedaras žymesnis įtakos žmogaus gyvenimui. Dėl to ne vienas, tokiu būdu pažįstas Dievą, nedaug skiriasi nuo tų, kurie visai Jo buvimą atmeta. Dievo buvimo tiesa tik tada virsta gyvenimiška, kai Dievas mums tampa "širdies Dievu", kai mes tą tiesą tikime visa savo esybe ir darome tinkamas išvadas savo gyvenime. Tokį tikėjimą ir įsitikinimą mums gali suteikti tik Dievo malonė. Tos malonės pagalba Dievas - Tiesa mums virsta Gyvenimu, Keliu, Realybe.

Kaip ką nors mylėdami vis labiau savo mylimąjį pažįstame ir įsiskverbiamė į jo vidaus pasaulį, nes mylimasis vis labiau jį mylinčiam atsiveria, taip ir Dievo malonė padeda giliau Jį pažinti. Juk Dievo malonė yra pats dieviškas gyvenimas, perkeltas į žmogaus sielą. Tai yra abipusė Dievo ir žmogaus meilės išraiška, žmogaus vidaus nušvietimas dieviška šviesa.

Dievo malonės ir tikėjimo pagalba žmogus susitinka su Dievu ir Jį išgyvena savyje, o vien protaudamas, jis mato Dievą šalia savęs, stovintį tolumoje. Tik artimas susitikimas yra geriausia sąlyga ką nors pažinti. Tik Dievas, kurs, pasaulį tvėrdamas, savo žodžiu jų apšvietė, tegali žmogui save, dvasinės šviesos apšviestą, parodyti ir jį įtikinti. Tasai pasirodymas tai yra Dievo malonė, kuri ne protavimu laimima, bet yra duota ir aukšto, nes "nė vienas negali ateiti pas mane, jeigu jam nebus mano Tėvo leista" (Jn 6, 6). Psichologiškai nepagrįsti, natūraliu būdu nesuprantami netikinčiųjų įtikėjimai, staigūs atsivertimai apčiuopiamai įrodo, kad Dievo malonė tikrai veikia žmogaus gyvenimą ir gali pakeisti jo vidaus pasaulį.

Šios mintys bent leidžia pajusti, kad protas tikėjime nevaicina viso vaidmens ir Pascal'io posakis tikrai yra teisingas, kad "širdis turi tokių argumentų, kurių protas nepažįsta". Kaip yra tikra, kad nuo tikėjimo žmonės atitolina ne protas, bet kitos įvairios aplinkybės, taip yra teisinga, kad tikėjimą daugelis randa ne proto keliu, bet žmogų į tikėjimą atveda kitos įvairiausios aplinkybės.

Visais laikais katalikų teologai domėjosi proto žmogui tikėjime, ir kažin ar buvo tokių, kurie būtų skyrę pirmaeilį vaidmenį protui. Viduramžiais buvo ginčai tarp teologų tomistų ir augustinijonų, kas yra pirmiau: pažinimas ar meilė. Tomistai

Ignas NAUJOKAS

tvirtino, kad pirmiau yra pažinimas, o po to meilė, nes negalima mylėti to, ko nepažįsti. O šv. Augustino sekėjai sakė, kad meilė yra geriausias kelias į pažinimą. Atrodo, kad ir vieni, ir kiti teisingai galvoja, ir abudu tvirtinimai gali būti suderinami. Tiesa, kad pradžioje turi būti nors ir menkiausias pažinimas, kad galėtų gimti pažintajam meilė, bet, atsiradus nors ir mažiausiai meilei, žmogus labiau susidomi mylimu objektu ir nori jį labiau pažinti. Didėjant meilei, didėja ir noras vis labiau mylimą objektą pažinti. Taigi galima sakyti, kad meilės pradžia reikalingas šioks toks pažinimas, tačiau gilesnį pažinimą atneša meilė.

Atrodo tikra, kad meilė daugiau padeda pažinti Dievą negu grynus protavimas, ir teisingi yra vieno viduramžių mistiko žodžiai, kad "Dievas gali būti mylimas, bet ne galvojamas; meilė Jį gali pažinti, o galvojimas niekada". Ir gyvenimo patyrimas rodo, kad Dievas egzistuoja tik tiems, kurie Jį myli. Taip pat patyrimas mums atskleidžia faktą, kad giliausio Dievo pažinimo atstovai - mistikai dažniausiai nebuvo proto genijai nei žymūs mokslininkai ar teologai. Kartais visai nemokytos sielos apreiškėdavo apie Dievą labai nuostabių dalykų, nustebindamos žymiausių teologus. Net ir šv. Tomas Akvinietis, didžiausias Katalikų Bažnyčios teologas, visas tikėjimo tiesas savo raštuose protu pagrįsdamas, sakė, kad jis tas tiesas pažįstas ne tiek savo protu, kiek jas atjaučias maldoje. Jis sakė, kad kryžius yra svarbiausia knyga, iš kurios jis semias savo mokslą.

Taigi Dievą labiau galima pažinti meldžiantis negu protaujant. Kitaip ir būti negali, jeigu mes suprantame, kas yra malda. Dievas mums labiausiai apsireiškia maldoje, nes malda yra tinkamiausias tvarinio stovis - Tvėrėjo akivaizdoje. Savo esme malda yra nuolankumas, pasisakymas, kad mes patys sau esame neužtenkami, kad mums reikalinga Aukštesnė Esybė. Tasai nuolankumas tai yra gyvenimiškoji tiesa, kuri šaukiasi Didžiosios Tiesos, nes kiekviena tiesa yra gimininga Tiesai. Maldoje žmogus tiesia rankas į Dievą, ir negalimas dalykas, kad į tokį geros valios pasireiškimą neatsilieptų Dievas, kad mums beldžiant, Jis neatidarytų durų. Juk Jis pats Kristus lūpomis prižadėjo atidaryti tiems, kurie beldžiasi į duris. Todėl reikia prašyti, kad Dievas mus įleisų į šventyklos vidų, kad tos tikėjimo tiesos, kurios mums atrodo beprasmes, lyg langų vitražų išorinė

pusė, įėjus į vidų, atskleistų savo prasmingumą.

Maldos pagalba mes prisishiukiame Dievo malonę, nes malda, priruošdama žmogų vertam sakramentų priėmimui, palaiko žmoguje dieviškąjį gyvenimą, nes sakramentai yra to gyvenimo šaltiniai. Malda būtina turi pagilinti Dievo pažinimą, nes malda yra džiaugimasis Dievu, su Juo bendravimas, įsižiūrėjimas į Jo bruožus ir pasinėrimas Jame. Štai kodėl Raisa Maritain savo dienoraštyje pasisako, kad studijos, sujungtos su malda, atveria akis Dievui išvyti, ir kad "melstis ir suprasti yra tas pat".

Tad visi tie, kurių tikėjimas yra tiek silpnas, kad gyvenime jo beveik visai nematyti, neturi neuileisti rankų ir paskęsti abejonėse. Šalia tikėjimo gilinimo planingu skaitymu bei pasikalbėjimu su kompetentingais asmenimis, jie ypač turi melstis, kad maldos dėka, tai yra bendravimu su Juo, Jį geriau pažintų ir pajustų. Reikšminga yra Sv. Rašte minimo tėvo malda: "Tikiu, Viešpatie, padėk mano netikėjimui" (Mk 9, 23). Tai galima būtų išreikšti tokiais žodžiais: "Noriu tikėti, turiu gerą valią, bet mano tikėjimas toks silpnas, negilus, kad jo beveik nejaučiu savo gyvenime, todėl maldauju, kad papildytum, ko man trūksta, kad mane įtikintum, kaip įtikinai svyruojančius apaštalus Sekminių dieną, kaip įtikinai tūkstančius visų laikų atsivertėlių".

Apie maldos vaidmenį tikėjime aiškiai liudija ir šių laikų rašytojas Graef: "Dievą pažinti labiau galima malda negu studijomis. Nėra kito būdo, kuriuo sutvėrimas taip galėtų ragauti tiesą ir ta tiesa būti apšviestas negu nuolankia ir pastovia malda". Ir Rabindranath Tagorės raštuose ištiesi paslaptis yra lyg maldos žodžiai, kuriais jis įlįsi Dievo. Tas didysis poetas puikiai nujautė, kad geriausias būdas giliau pažinti Dievą - tai yra tiesti į Jį savo rankas, prie Jo skristi savo dvasia. Jis maldauja, kad Dievas neišleistu jo iš savo akių. Jo žodžiai primena ir Teresės pasakymą, kad "visas blogis mummyse kyla iš to, kad neįsmeigiame akių į Dievą".

Jau ir Dievui privalomos pagarbos jausmas sako, kad jei tik protu būtų galima Dievą pažinti, tada Jis tartum atsistotų į eilę tų visų objektų, kurie pažįstami protu. Tada tarp tų objektų ir Dievo nebūtų esminio skirtumo. Dievo pažinimui visas žmogus turi nusilenkti, o ne vien tik jo protas. Visa savo esybe jis turi kreiptis į Dievą, nes jis visas yra sutvertas Dievui garbinti. Tad visai teisinga yra Karl Adam pastaba, kad

"begalinis ir šventasis Dievas nesileidžia išniekinamas", tai yra žmogaus proto pažįstamas. Jis aiškiau apsireiškia tik tiems, kurie giliai nusizeminime meldžiasi, kurie Jo prašo. Kaip Jėzus Kristus neparodė Erodiui jokio stebuklo, nes tas tik iš smalsumo stebuklo prašė, taip Dievas negali apsireikšti pilnam išdidumo protui, nes toks protas yra per daug savęs pilnas, kad galėtų pagarbiai priimti gilesnį Dievo pažinimą.

Kaip literatūros genijaus mintims suprasti reikia būti tam subrendusiam, taip ir gilesniam Dievo pažinimui reikia pasidaryti Dievui gimingu ir visa savo esybe bent bandyti prie Jo artėti, tada ir mūsų protui Jis taps artimesnis. Mes tampame Dievui giminingi, kai Jo paties gyvenimas nužengia į mus Dievo malonės pavidalu. Šiai malonei kelią paruošia malda. Melddamasis žmogus susikoncentruoja prie Dievo, išjungia išorinės aplinkos pasaulį, kad matytų vien Dievą. Nenuostabu, kad taip susitelkusiame žmogui Dievas save atskleidžia ir apšviečia savo malone.

Kadangi, anot Foersterio, tikėti reiškia būti tikram ir aiškiai matyti esminius gyvenimo dalykus, tai tokio tikėjimo mums šiandien kaip tik reikia, kai žmonija nuo esminių dalykų nutolo, susitelkė prie neesminių menkos vertės dalykų ir įnešė didelį šamųšį į minties ir faktų pasaulį. Tad visiems, kurie yra pasiilgę gilesnio Dievo pažinimo, kuriuos pasaulio lėkštumas ir susmulkėjimas kankina, reikia melstis, reikia net mėginti gilesnę maldos rūšį - mastytą, nes kiekvienas gerai atliktas mąstymas yra susijungimas su Dievu. Reikia ir tylėjimo bei vienatvės valandų, kad galėtum Dievą išgirsti, nes, anot šv. Augustino, "amžinoji Išmintis be pertraukos kalba į protingąjį sutvėrimą". Negalėdami būti susitelkę šeimoje, turime dažniau įžengti į bažnyčias ir ne pamaldų metu, nes šiais triukšmo laikais bažnyčia gal yra vienintelė tylos ir susitelkimo vieta.

Net ir tiems, kurie netikti, bet yra nepatenkinti esama padėtimi ir ilgisi kažko kilnesnio, reikia bent su sąlyga melstis, kaip sako Sertillange, prileidžiant, kad Dievas yra. Galima taip sakyti: "Jei Tu, Dieve, esi, tai aš meldžiuosi ir Tavęs prašau..." Ir anglų rašytojas S. Maugham sako, kad "mūsų Bažnyčia yra patyrusi, kad tam, kurs elgiasi taip, tartum tikėtų, tikėjimas bus duotas, kad tam, kurs abejodamas, bet vis dėlto nuoširdžiai meldžiasi, abejojimai bus pašalinti; kai žmogus liturgijos grožiui pasiveda, nusileis ant jo ramybė".

Kaip norint atgaivinti skenduolį, reikia jame sužadinti dirbtinį kvėpavimą, kaip ir norint iš netikėjimo grabo prikelti, reikia netikinčiame sužadinti maldos praktiką, nes malda yra lyg dvasinis kvėpavimas. Visais galimais ir įmanomais būdais reikia prie Dievo artėti. Jo ilgesį savyje žadinti, nes Dievo pamiršimas visais amžiais buvo didžioji pasaulio nuodėmė. Žmogus pirmoje eilėje tam ir gyvena, kad Dievą pažintų, nes kas Dievą pažįsta ir Jam gyvena, to gyvenimas yra prasmingas. Teisingi yra vienos šventos mistikės žodžiai: "Kaip rimtas yra gyvenimas! Kiekviena minutė yra mums duota kad giliau į Dievą įleistume šaknis".

"L.L."

PASALIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS X SEIMO NUTARIMAI

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

2000 m. rugpjūčio 15-20 dienomis Vilniuje, Lietuvoje

DĖL KULTŪROS REIKALŲ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas **atkreipia** Respublikos Prezidento, Lietuvos Respublikos Seimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėmesį, kad integruojantis į Europos Sąjungą yra svarbu išsaugoti tautinį tapatumą, savitumą ugdančią kultūros vėklą ir kurti aplinką, kuri padėtų lietuviui išlikti savimi;

siūlo skatinti ir rengti mokslo darbus, nagrinėjančius savitumo problemas atviroje demokratinėje visuomenėje;

skelbia 2001 metus viskupo Motiejaus Valančiaus metais;

skatina visų kraštų Lietuvių Bendruomenes rengti Motiejaus Valančiaus 200 metų gimimo minėjimus, išryškinant Motiejaus Valančiaus įtaką lietuvių tautinio apsisprendimo, charakterio ir savigarbos formavimui, iškelti jo propaguotas krikščioniškasias ir humanistines vertybes, sudariusias pagrindą Lietuvos valstybingumui atkurti ir įtvirtinti, sekti jo pavyzdžiu ir per Bažnyčią, mokyklas ir Blaivybės Sąjūdį stiprinti žmonių moralę, viltį ir patriotizmą;

išreiškia susirūpinimą dėl užsienio kraštuose esančių lituanistikos archyvų išsaugojimo;

prašo:

Lietuvos Respublikos vyriausybę numatyti valstybės biudžete reikiamas lėšas pasaulio lietuvių lituanistikos archyvų tvarkymo darbams,

visų kraštų Lietuvių Bendruomenes platinti duomenų anketas apie užsienyje esančius lituanistinius dokumentus,

Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją rengti ir transliuoti užsienio lietuvių spaudos apžvalgą;

siūlo visų kraštų Lietuvių Bendruomenėms įsigyti Lietuvos radijo ir televizijos programų vaizduojamas ir stiegti savo apylinkėse vaizduojančių videotekas, kurios padėtų artimiausią pažinti savo tėvynę, o tautinių mažumų ir išeivijos departamentą prašo nupirkti vaizduojamas Rytų kraštų bendruomenėms;

prašo Pasaulio Lietuvių Bendruomenes išleisti vaizduojamas apie visų kraštų Lietuvių Bendruomenes ir taip padėti vieniems kitus pažinti;

siūlo JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenėms rengti dainų ir tautinių šokių šventes kitu metu, ne tada, kai yra šaukiamas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas;

prašo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybą kreiptis į Lietuvos Respublikos paštą, kad profesoriui, visuomeniniam veikėjui, ELTOS įkūrėjui Juozui Eretui

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X-ajame Seime Vilniuje Prezidentas Valdas Adamkus apdovanoja PLB švietimo komisijos pirmininkę Reginą Kučienę DLK Gedimino ordinu. Džozos Gundos Barysaitės nuotrauka.

atminti būtų išleistas Lietuvos pašto ženklas;

sveikina užsienio lietuvių dailininkų parodos "sugrįžusi išeivija" iniciatorius bei rengėjus ir Prancūzijos Lietuvių Bendruomenę, plačiai informuojančią Pasaulio Lietuvių Bendruomenes apie M.K. Čiurlionio parodą Paryžiuje 2000-aisiais metais;

sveikina "Pasaulio lietuvių" žurnalą, kuris yra visų kraštų Lietuvių Bendruomenių svarbi jungtis ir kurį būtina leisti toliau;

prašo kraštų Lietuvių Bendruomenes žurnalą prenumeruoti ir finansiškai remti.

DĖL VALDOVŲ RŪMŲ ATKŪRIMO

Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų liekanų išsaugojimas ir pačių rūmų atstatymas turi neįkainojamos vertės atkuriamai Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai. Todėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas pritaria Valdovų rūmų projektui, jį remia ir:

ragina visų kraštų Lietuvių Bendruomenes nuoširdžiai prisidėti prie šio projekto finansavimo;

prašo Respublikos Prezidentą, kuris nuo 1998 m. vasario 9 d. yra Valdovų rūmų projekto globėjas, visapusiškai skatinti šio projekto įgyvendinimą;

prašo Lietuvos Respublikos Seimą skubos tvarka priimti Valdovų rūmų įstatymą;

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę nedelsiant priimti nutarimą atkurti Valdovų rūmus. Tai būtų tinkamiausias būdas autentiškoms rūmų liekanoms išsaugoti ir eksponuoti. Pasirūpinti, kad dar šiemet būtų tęsiami tyrimai,

projektavimas ir rūmų liekanų konservavimas;

įpareigoja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybą sudaryti ypatingą komisiją, kuri moraliai ir materialiai remtų šį projektą.

DĖL LIETUVIŲ TAUTOS TRĖMIMO PAMINĖJIMO

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas

atkreipia kraštų Lietuvių Bendruomenių dėmesį ir ragina visapusiškai prisijungti prie 2001 metais vyksiančių renginių, skirtų aktyviausių Lietuvos žmonių išvežimo ir įkalinimo, lietuvių tautos tremties 60-mečiui paminėti.

DĖL TARPTAUTINIO KONGRESO "KOMUNIZMO NUSIKALTIMŲ ĮVERTINIMAS"

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas

sveikina Lietuvą, kuri ėmėsi iniciatyvos ir surengė kongresą "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas", skirtą komunizmo idėjai pasmerkti;

pareiškia, kad Kongreso idėjos turi būti išlaikytos gyvos ir jas būtina plačiai paskleisti pasaulyje;

taria Rusijos disidento Felikso Krasavino žodžiais: "Noriu tarti nuožirdžiausius dėkingumo žodžius lietuvių tautai, kurios ypatinga ištikimybė ir didvyriškumas, atsidavimas laisvės dvasiai ir orumas, duotas žmogui Dievo, padarė tai, kad ši diena ateitų";

skatina: Kongreso dokumentus išsiuntinėti viso pasaulio valstybių parlamentams ir vyriausybėms, šiam tikslui panaudoti planuojamą leidinį apie Kongresą, filmus ir internetą,

Lietuvių Bendruomenes padėti kurti savo valstybėse visuomeninius komitetus Kongreso idėjoms įgyvendinti, kurie darytų įtaką savo parlamentams ir vyriausybėms,

įkurti tarptautinę minėtų visuomeninių komitetų asociaciją;

skatina kraštų Lietuvių Bendruomenes remti tribunolo antrąją sesiją, kuri įvyks 2000 metų rugsėjo 4-6 dienomis Vilniuje;

dėkoja Lietuvių fondui, Tautos fondui, JAV Lietuvių Bendruomenėi, Australijos Lietuvių

Bendruomenėi ir užsienio lietuviams, finansiškai ir moraliai parėmusiems Kongresą, kuriame dalyvavo 13 kraštų atstovai.

DĖL LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO

Nacių ir sovietinio okupacinių režimų įvykdytas Lietuvos gyventojų genocidas yra gili tautos žaizda, kurios gijimo proceso pradai vos pastebimi. Nė vienas lietuvių neturi moralinės teisės pamiršti mūsų tautos žiaurus genocido, o ateinančios kartos turi žinoti ir suprasti, kokią kainą protėviai sumokėjo už jų laisvę.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas

reiškia didelį susirūpinimą, kad vis dar neparengti šių dviejų okupacijų (nacių ir sovietinės) 1940-1991 m. laikotarpio istorinio apibendrinimo dokumentai, kurie suteiktų istorinį kontekstą okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti;

atkreipia ypatingą dėmesį į Respublikos Prezidento sudarytą Tarptautinę komisiją, kuri vertina nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimus;

skatina, kad Tarptautinės komisijos darbai būtų skaidrūs ir vieši, prieinami ir Lietuvos visuomenėi, ir užsienio lietuviams;

prašo Tarptautinės komisijos ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kontroliuoti šios komisijos paramos fondą, kad būtų išlaikyta to fondo balansinė parama Tarptautinės komisijos darbams ir išvengta galimos tendencingos ir žalingos fondo įtakos vertinant nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimus;

siūlo kraštų Lietuvių Bendruomenėms skatinti ir finansuoti mokslo darbus šio laikotarpio istorinėmis temomis ir prašo Švietimo ir mokslo ministeriją ir Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą parengti informacinius leidinius, kurie tikėtų viso pasaulio lietuvių kilmės jaunimui;

kreipiasi į visų kraštų Pasaulio Lietuvių Bendruomenes skatindamas susipažinti su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro dokumentų rinkiniais, o jeigu atsirastų gyvų liudininkų, nesutinkančių su dokumentuose pateiktais faktais, prašyti juos liudyti;

skatina visų kraštų Lietuvių Bendruomenes rinkti, tirti ir skelbti duomenis apie žydų gelbėjimą nacių okupuotoje Lietuvoje, kai vyko ir Lietuvos piliečių genocidas;

skatina dokumentuoti Mažosios Lietuvos tragediją, ištikusią visų pirma to krašto lietuvių kilmės senusius gyventojus. Lietuvių tautos istorijai privalu kaupti istorijos dokumentus ir šiuo klausimu;

prašo Lietuvos Respublikos Seimą svarstyti nutarimo projektą dėl Lietuvos genocido vykdytojų skulptūrų ekspozicijos Grūto parke. Parkas erzina mūsų politinių kalinių ir tremtinių, kurie yra gyvi šio žiaurios istorijos periodo liudininkai, taip pat daugelį lietuvių kilmės asmenų Lietuvoje ir išeivijoje, dar labiau supriešina tautą, kelia tarpusavio nepasitikėjimą ir trukdo gyti giliai genocido žaizdai.

DĖL DVIGUBOS PILIETYBĖS IR VIZŲ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas

teigia, kad Lietuvos Respublikos pilietybės praradimas neigiamai veikia asmens požiūrį į Lietuvą, neduoda naudos Lietuvos Respublikai ir mažina Lietuvos (Nukelta į 3-čią psl.)

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

MŪSŲ RYTOJUS

Rašo dr. Jonas KUNCA, M.D.

Rašant šias eilutes dar trūksta 10 dienų iki Seimo rinkimų, nuo kurių priklausys, kokią turėsime valdžią, kuriai teks gelbėti Lietuvą. Ar ji sugebės tai padaryti? Tai svarbus ir kartu istorinis klausimas, kurį turime nešališkai nagrinėti.

Mūsų valstybės skolos išaugo iki 15 milijardų litų. Vieną kartą mažintą biudžetą turbūt teks dar kartą apkarpyti. Susidaro įspūdis, jog mūsų valstybė vargu beįstengs išgyventi ir dar aptarnauti tas skolas. Gal sekančiai vyriausybei teks prašyti dalies skolų nurašymo, o likusių skolų apmokėjimo prailginimo. Blogiausiai atveju reiktų išgauti sutikimą sustabdyti skolų ir nuošimčių mokėjimą bent 3-4 metams, kol atsigauna mūsų krašto ekonomija. Tai nemalonūs elgetavimas, bet padėtis bene privers prie to eiti. Pašlijus ekonomijai didėja bedarbių skaičius, bankrotuoja įmonės. Gyventojai nusivylę valdžiomis, politikais ir net demokratine santvarka, kokią mes turime. O ji yra apnuodyta korupcija ir administracine netvarka bei teisingumo stoka. Sekanti vyriausybė privalės pašalinti tą netvarką - visų bėdų gydytoją. Tik tada ji galės įgyvendinti taip reikalingas reformas.

Liūdna, kad prie minėtų blogių prisideda ir šalies užsienio politikos nesėkmės. Buvo pagadinti santykiai su Rusija, nelaiiku priimant įstatymą dėl atsilyginimo už Maskvos padarytą žalą Lietuvai. Vėl, dėl neapdairumo baigėsi fiasko Kinijos Seimo pirmininko apsilankymas. Lyg to neužtektų, kažkas iš konservatorių sugalvojo dar vieną "gudrybę": priimti įstatymą, kuriuo 1941 m. Lietuvos Laikinosios vyriausybės paskelbtas "Nepriklausomybės, atstatymo deklaravimas" paverčiamas teisės aktu. Tai bene turėjo tikslą pabrėžti tos partijos patriotiškumą ir pritraukti daugiau rinkėjų balsų. Tos iniciatyvos autorius ir partijos Seimo frakcija nesuprato to žingsnio galimų išdavų, kuriais jau sekančią dieną paskelbė žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius. Tas įstatymas, pagal jį, reiškia, kad Lietuva prisiima kaltę už žydų

genocido pradžia, getų kūrinių. Laikinosios 1941 m. vyriausybės panaikinimą teisių, kurias žydam buvo davęs Vytautas Didysis ir už sveikinimą Hitleriui... Izraelio ambasadorius tuoj pat atsiuntė protestą. Siaubo apimtas mūsų Seimo pirmininkas skubėjo kaip nors gelbėtis prašydamas prez. Adamkaus, kad jis tą įstatymą vetuotų. Bet Prezidentas atsakė, kad čia yra padaryta klaida, su kuria jis nenori nieko bendro turėti. Tuo buvo pabloginti santykiai su žydais, atseit ir su TVF, Pasaulio banku ir Vašingtonu. Buvo pakenkta ir konservatorių partijai, o ypač jos pirmininkui V.Landsbergiui. Sekančiai vyriausybei teks lipdyti sudaužytos užsienio politikos lėkštės gabalelius.

Einant prie pačių Seimo rinkimų, verta prisiminti, kad gyventojai greičiausiai atiduos balsų daugumą už naujas partijas ne dėl to, kad jos yra lyg ir kairėje pusėje, bet tik dėl blogo konservatorių valdymo, kuris daugiausiai prisidėjo prie ekonominės ir socialinės krizės išaugimo. Vėl, kitų partijų vadai, išskyrus Brazauską, valdyme nėra dalyvavę. Apie jų sugebėjimą ar ne, galima tik spėlioti. Paskelbtose programose nesimato, kad nors viena iš jų paminėtų pagrindines Lietuvos problemas - administracinės tvarkos - sprendimą. Nepaaiškina jė ir kaip galvoja išspręsti ekonominės krizės klausimą. Suglaudus galima sakyti, kad tauta turės per rinkimus pirkti katę maiše...

(Eilučių autoriui atrodo, kad į Seimą ir valdžią, jeis kelių didesnių partijų kandidatai ir kad jiems teks bendradarbiauti, nes kitaip negalėtų valdyti. Apie Lietuvos įstumimą į Rusijos glėbį nėra ko ir kalbėti. Taip būti negalės. Labai artima ateitis parodys, ar tie nauji vadai išmanys valdyti šalį, atsidūrusią į sunkią padėtį.

- o - o - o -

Bet šitoj niūrioj valandoj mūsų sportininkai jau iškovojo du aukso ir tris bronzos medalius. Tai didelė garbė mažai Lietuvai ir mūsų tauta turėtų pasekti jų pavyzdžiu ir stoti į valstybės atstatymo darbą.)

Perrašęs istoriją Seimas smogė šalies prestižui

V.Adamkus sprendimą dėl 1941 metų sukilimo deklaracijos pavadino klaida

Prezidento veto nebeužtenka

Prezidentas Valdas Adamkus pavadino klaida Seimo sprendimą valstybės teisės aktu pripažinti 1941 metų birželio sukilėlių laikinosios vyriausybės Kaune pareiškimą dėl nepriklausomybės deklaravimo.

Šalies vadovas taip pat pasigedo aiškios Seimo pirmininko pozicijos šiuo klausimu.

"Noriu pasakyti tiesiai: vien vetuojant šį įstatymą Seimo padarytos klaidos jau neįmanoma ištaisyti. Tai gali būti padaryta tik visuomenei ir politinėms partijoms šią klaidą supratus, ją įvardijus", - teigė V.Adamkus.

Sukilimo dienomis Kauno "Lietūkių" garaže buvo sušaudytos kelios dešimtys žydų. Todėl sukilimo data asocijuojasi su smurto akcijų prieš žydus Lietuvoje pradžia.

Kreipėsi į visuomenę

Prezidentas kreipėsi į šalies visuomenę ir politines jėgas, laukdamas viešos ir aiškios jų pozicijos dėl Seimo priimto įstatymo.

V.Adamkaus pareiškime sakoma, kad šis Seimo sprendimas jau padarė daug žalos ir Lietuvos tarptautiniam prestižui, ir jos visuomenės pilietinei santarvei.

"Grupė Seimo narių ėmėsi įstatymais rašyti istoriją, nekreipdama dėmesio nei į Lietuvos istorijos institutą, nei į Genocido ir rezistencijos tyrimų centro neigiamą išvadą", - pažymėjo Prezidentas.

Nežinomi elgesio motyvai

Prezidentas pažymėjo, jog priėmus įstatymą šią savaitę, jį kreipėsi Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis ir parlamento Žmogaus teisių komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris, prašydami įstatymą vetuoti.

"Konservatorių partijos pirmininkas nori mano pagalbos įstatymą pagerinant, jį patikslinant.

Prezidentas V.Adamkus yra įsitikinęs, kad gelbėjant gerą Lietuvos vardą dabar jau neužtenka vien tik vetuoti Seimo priimtą įstatymą. P.Liškeiko nuotr.

Nežinau, dėl kokių priežasčių šie Seimo nariai nedalyvavo balsavime ir savo pozicijos neišsakė Seime. Man taip pat lieka neaišku, ar konservatorių partijos vadovas Seimo sprendimą laiko esmine, ar tik techninio pobūdžio klaida", - teigė šalies vadovas.

V.Landsbergis vėl kaltina

Reaguodamas į Prezidento pareiškimą, kuriame šis įstatymas pavadintas klaida, neištaisoma vetuojant, pakenkusia tiek Lietuvos tarptautiniam prestižui, tiek visuomenės politinei santarvei, V.Landsbergis pripažino, kad tai buvo jo klaida, bet kaltino Prezidento tarnybą dėl pareiškimo.

"Sutinku, kad priimti tokios redakcijos įstatymą buvo klaida. Todėl kreipiausi į Prezidentą jam išvykstant į Sidnėjaus olimpiadą. Padėtį aptarėme ir dėl kai kurių žingsnių susitarėme.

Tai gerokai skiriasi nuo dabar Prezidento spaudos tarnybos paskelbto teksto", - piktinosi Seimo pirmininkas.

Grupė visuomeninių organizacijų atstovų ir inteligentų jau pareiškė, kad įstatymas yra nesuderinamas su nacionaliniais šalies interesais, jį neigiamai įvertino ir Lietuvos žydų bendruomenė.

"L.r."

PL BENDRUOMENĖS X SEIMO NUTARIMAI

(Atkelta iš 2-tro psl.)

Respublikos piliečių skaičių; **kreipiasi** į Pilietybės reikalų komisiją, Respublikos Prezidentą ir Lietuvos Respublikos Seimą ir ragina skubos tvarka pradėti Pilietybės įstatymo pakeitimo įstatymo priėmimo procedūrą, kad būtų suteikta galimybė lietuvių kilmės Lietuvos Respublikos piliečiams, išvykusiems iš Lietuvos po 1990 m. kovo 11 d. ir priėmusiems kitos valstybės pilietybę, išlaikyti Lietuvos Respublikos pilietybę;

siūlo:

Pilietybės įstatyme nustatyti nesudėtingą pilietybės gavimo procedūrą, kad Lietuvos Respublikos piliečių palikuonys galėtų asmeniškai apsisprendę ir formaliai pareiškę pageidavimą tapti Lietuvos Respublikos piliečiais,

taikant Europos Sąjungos standartus palengvinti ir pagerinti Lietuvos Respublikos pilietybės

įsigijimo tvarką etninių žemių lietuvių kilmės asmenims.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas, suprasdamas, kad kitose valstybėse gyvenantys mišrias šeimas sukūrę Lietuvos piliečiai susiduria su finansiniais sunkumais, kai šeima nori apsilankyti Lietuvoje ir sutuoktiniui turi gauti vizas,

siūlo įteisinti procedūrą, kuri palengvintų mišrioms šeimoms galimybę lankytis Lietuvoje neapmokestinant jų vizų.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas ragina visus užsienyje gyvenančius Lietuvos Respublikos piliečius, turinčius Lietuvos Respublikos pasus, aktyviai dalyvauti balsuojant Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose šių metų spalio mėnesį.

DĖL TAUTINIŲ MAŽUMŲ IR IŠEIVIJOS DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas

konstatuoja:

jeigu bus įvykdytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 27 d. nutarimas "Dėl Vyriausybės įstaigų reorganizavimo" ir Tautinių mažumų ir išsivijios departamentas bus prijungtas prie Kultūros ministerijos, sumažės Departamento galimybės padėti visoms bendruomenėms išsaugoti savo tautinį tapatumą;

Lietuviai sparčiai integruojantis į transatlantines struktūras, Tautinių mažumų ir išsivijios departamento buvimas ypač reikšmingas. Departamento veikla stiprina visuomenės integravimą ir viso pasaulio, ypač Rytų kraštų, lietuvių konsolidavimo tendencijas, padeda jiems išlaikyti tautinę kultūrą, gimtąją kalbą, tautinį tapatumą, palaikyti ir stiprinti ryšius su Lietuva, formuoti teigiamą Lietuvos įvaizdį užsienyje. Tokio

departamento buvimas prie Vyriausybės išreiškia Lietuvos valstybės dėmesį tautiečiams užsienyje. Iki Departamento įsikūrimo atskirų ministerijų ir žinybų padalinių veikla su užsienio lietuviams buvo neefektyvi;

prašo Lietuvos Respublikos Vyriausybę nekeisti Tautinių mažumų ir išsivijios departamento statuso, o jeigu būtų reorganizuotos visos be išimties prie Vyriausybės veikiančios įstaigos ir Tautinių mažumų ir išsivijios departamentas būtų prijungtas prie Kultūros ministerijos, tai Departamento generaliniam direktoriui suteikti viceministro statusą.

DĖL ARCHYVŲ DEPARTAMENTO STATUSO

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. gegužės 27 d. nutarimą "Dėl Vyriausybės įstaigų reorganizavimo", taip pat pabrėždamas ypatingą archyvų (Nukelta į 4-tą psl.)

Ivairios Žinios

Po ilgų diskusijų mažasis palestiniečių parlamentas vis dėlto sutiko mažiausiai dviem mėnesiams atidėti nepriklausomos palestiniečių valstybės paskelbimą, suteikdamas dar vieną galimybę taikos susitarimui su Izraeliu pasiekti.

129 narių Palestinos centrinė taryba (PCT) po dviejų dienų posėdžio Gazoje paskelbtame pareiškime sakė, kad pasirodymas valstybingumui turi būti baigtas iki lapkričio 15-osios.

Izraelis teigiamai įvertino šį palestiniečių sprendimą. Pasak Tel Avivo, jis atspindi tarptautinės bendrijos nuomonę dėl vienašalių veiksmų, kenkiančių taikos procesui. Vis dėlto žydai pesimistiškai vertina galimybes, kad iki to laiko pavyks sudaryti taikos susitarimą, užbaigiantį 52 metus trunkantį konfliktą.

Pastaruju metu akivaizdžiai pagerėję Rusijos ir Japonijos santykiai vėl kybo ant plauko.

Japonijos policija suėmė aukšto rango šalies laivyno karininką, kuris įtariamas išdavęs paslaptis Rusijos ambasados pareigūnui. Tai įvyko praėjus vos tims dienoms po Japonijos ir Rusijos vadovų susitarimo bendradarbiauti siekiant saugumo regione.

Įtariama, kad 38 metų leitenantas Shigehiro Hagisaki ne kartą perdavė slaptus dokumentus Rusijos kariniam atašė. Tokijo policijos atstovas spaudai Masatoshi Konomi sakė, kad Sh.Hagisaki buvo suimtas.

Rusijos karinis atašė Japonijoje atmetė policijos prašymą atvykti į apklausą. Atašė pasinaudojo savo diplomatinės neliečiamybės statusu. Policijos atstovas atsakė pranešti rusų pareigūno pavardę, tačiau japonų žiniasklaida praneša, kad tai esąs 44 metų Viktoras Bogatenkovas.

Policijos atstovas taip pat nepasakė, ar Sh. Hagisaki už numanomą paslaptį išdavimą gaudavo pinigų arba kokių nors paslaugų. Rusijos pareigūnai kaltinimus šnipinėjimu pavadino provokacija.

Olimpinių žaidynių sostinėje Sidnėje žuvo Nigerijos bėgikas.

Per gatvę ėjusį 22 metų Hygin Anugo partrenkė ir mirtinai sužalojo lengvasis automobilis. 200 ir 400 m nuotolius bėgęs atletas nepateko į Nigerijos olimpinę rinktinę ir prieš savaitę turėjo sugrįžti lėktuvu namo.

H.Anugo žuvo neatsargiai eidamas per gatvę šalia "Southern Cross Bible" koledžo bendrabučio, kuriame buvo apsistojęs kartu su kitais rinktinės kandidatais.

Korėjietis alpinistas, neturintis abiejų plaštakų, šį mėnesį mėgins įkopti į aukščiausią pasaulyje kalną Džomolungmą.

35 metų Kim Hong-Bino plaštakos nušalo jam lipant į Aliaskos Makinlio kalną 1991 metais, todėl buvo amputuotos. Alpinistas negali laikyti kirtiklio ar įsikibti į virvę, bet gali daiktus paimti dantimis ar rankų strampais.

Kim Hong-Binas sakė tikis,

jog pasieks 8848 metrų aukščio kalno viršūnę. Anot jo, kopti be plaštakų jam nėra didelis vargas.

Ivykiai Malaizijoje priverė politikus sunerimti, kad įkaitų karštligė Filipinuose plečiasi. Rytų Malaizijos povandeninio sporto kurorte keturi ginkluoti vyrai, kaip įtariama, Filipinų musulmonų sukilėliai, pagrobė 3 įkaitus.

Užpuolikai kurorte Padanano saloje prie Sabaho provincijos krantų pasirodė sekma dienį vakare, o išplaukė po 10 minučių Filipinų link. Pagrobtieji malajiečiai buvo išgabenti valtimi.

Padananas yra netoli Sipadano salos, kur balandžio 23 dieną Filipinų musulmonų sukilėliai pagrobė 21 žmogų. Iš jų 20 jau išlaisvinta. Filipinų valdžia kol kas negalėjo tvirtai pasakyti, kas buvo užpuolikai, tačiau pagrobimo požymiai primena "Abu Sayyaf" grupuotę, kuri pavasarį pagrobė įkaitus Sipadane, stilių.

Pasak diplomatų, gavę milijonų dolerių išpirką už Sipadano saloje pagrobtus įkaitus, užpuolikai galėjo susivilioti Sabaho provincijos kurortais kaip lengvo uždarbio šaltiniu.

Šiaurės Gvatemalos džiunglėse mokslininkai rado senovinį majų miestą Kankueną, bet visiškai jį atkasti prireiks maždaug 10 metų.

Senoviniame pastatų komplekse, kuris buvo pastatytas maždaug 400 metais prieš Kristų, yra trijų aukštų 270 tūkst. kvadratinį metrų rūmai su 170 kambarių. "Tai vienas didingiausių kada nors rastų majų statinių", - paskelbė JAV nacionalinės geografų draugijos, kuri rėmė kasinėjimus, atstovai.

Beveik 100 metų Kankuenu nesidomėta, nes jame nėra nei šventyklų, nei kapynų ir mokslininkai nesitikėjo rasti vertingų dirbinių ar įrankių.

PL BENDRUOMENĖS X SEIMO NUTARIMAI

(Atkelta iš 3-čio psl.)

svarbą tautos ir valstybės ateičiai, **prašo** nekeisti Archyvų departamento statuso.

PADĖKOS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas dėkoja:

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybai ir jos pirmininkui Vytautui Kamantui, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovui Lietuvoje Gabrieliui Žemkalniui;

visoms komisijoms ir talkininkams bei kraštų valdyboms už nuoširdų darbą per praėjusius trejus metus;

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Valdybai ir jos pirmininkui Rimui Baliuliui bei kraštų valdyboms už jų prasmingą darbą per praėjusius trejus metus;

Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui Andriui Kubiliui už globą ir

Vienas Izraelio gyventojas buvo apkalintas pavojingu vairavimu ir nuteistas, nes buvo pagautas, kai naudojosi savo mobiliumu telefonu važiuodamas automobiliu.

Vėliau Aukščiausiasis teismas nuosprendį panaikino, nes patikėjo nuteistojo vairuotojo tvirtinimais, jog telefonu jis nesikalbėjo, o paprasčiausiai krapštė ausis telefono antena.

—OOO—

Buvęs grupės "The Beatles" narys seras Paulas McCartney pareiškė, kad velionė žmona Linda Mills, nes jos abi yra labai panašios.

58 metų Paulas prisipažino, kad kartais mintyse vis dar kalbasi su savo žmona, kuri prieš dvejus metus mirė nuo krūties vėžio. Pasak P.McCartney, Linda ir 32 metų Heather būtų draugės.

"Žinau, kad jos būtų patikusios viena kitai, nes turi daug bendra. Panaši ne jų išvaizda, bet dvasia, dvasios stiprybė", - sakė muzikantas P.McCartney.

—OOO—

Bendrovė "Alita" į rinką išleido naujausią savo gaminį - "Putino vodką", tačiau neigia bet kokias aliužijas į Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną.

Butelio etiketėje - mėlyna, balta ir raudona spalvos, kaip ir Rusijos valstybinėje vėliavoje, o virš užrašo "Putino vodka" pavaizduotos trys karūnos, primenančios Rusijos carų valdžios simbolį.

Tačiau "Alitos" finansų ir administracijos direktorius Vilmantas Pečiūra BNS korespondentui tvirtino, kad "Putino vodka" neturi nieko bendra su Rusijos prezidentu.

"Yra pas mus toks augalas, jo garbei ir nutarėme pavadinti", - teigė V.Pečiūra.

V.Pečiūros teigimu, mėlynas fonas, kuriame parašytas gaminio pavadinimas, reiškia, kad degtinę reikia gerti atšaldytą, o raudonas

fonas, kuriame parašytas žodis "vodka", simbolizuoja raudonas putino uogas.

Paklaustas, kodėl pavadinime vartojamas žodis "vodka", o ne lietuviškas atitikmuo "degtinė", V.Pečiūra sakė, kad "viskas atitinka Europos Sąjungos reikalavimus".

"Lietuva nori patekti į Europos Sąjungą, o Europos Sąjungoje tokio pavadinimo kaip degtinė nėra, yra vodka", - sakė bendrovės "Alita" atstovas.

—OOO—

Išplatinti 280 amerikiečių milijonierių apklausos duomenys rodo, jog turtingos moterys yra dosnesnės ir labiau linkusios skirti lėšas šeimai nei vyrai.

58 proc. iš 175 apklaustų moterų pareiškė, jog jos skiria arba ketina skirti savo lėšas, norėdamos daugiau laiko praleisti su šeima ir finansiškai ją remti. Tuo tarpu iš 105 apklaustų vyrų panašių ketinimų turėjo tik 32 proc.

Moterys turi stipresnę globėjų instinktą nei vyrai. Praleisdamos pernelyg daug laiko darbe, jos suvokia, kad neskyrė pakankamai laiko namams, savo vaikams.

Apklaustos duomenimis, milijonieriai vyrai mieliau pasitraukia iš darbo negu padeda savo vargstantiems giminiams. 59 proc. vyrų nori pasitraukti iš darbo ir mėgautis savo milijonais, tuo tarpu tarp moterų to siekia tik 44 proc.

—OOO—

Ašarų sudėtis gali patvirtinti, kad žmogus serga arba yra linkęs sirgti tam tikromis vėžio formomis. Tai nustatė Australijos mokslininkai.

Naujojo Pietų Velso universiteto Akių tyrimų ir technologijų centre Sidnėje nustatyta, jog tam tikromis vėžio formomis sergančių arba tokių ligonių giminių turinčių žmonių ašarose yra baltymo Lg.

Baltymas Lg. rodo krūties ir prostatos vėžį arba tikimybę juo sirgti.

Šių piktybinių navikų atsiradimui daug įtakos turi žmogaus hormonų apykaitos sutrikimai.

Minėto centro gamtos mokslų departamento direktorius Mark Willcox sakė, kad šis atradimas padarytas kuriant naujus kontaktinius lęšius ir tiriant, kodėl kai kurie žmonės išskiria daugiau ašarų už kitus.

Ašaros yra kraujo filtratas, kurį išskiria ašarų liaukos, esančios viršutiniuose išoriniuose akiduobių kampuose.

Pasak M.Willcox, dabar baigiami penkiasdešimties vėžiu sergančių pacientų klinikiniai stebėjimai.

"Jei bus patvirtinta, kad Lg. Gali rodyti vėžį, turėsime greitą ir paprastą testą", - pasakė M.Willcox

Iš asmens laisvės idėjos, perkeltos į politinę bei visuomeninę plotmę, kyla liberalizmo sąvoka. Juk liberalizmas kilo pirmiausia iš pagarbos asmeniui, kurį norėta išlaisvinti iš visokių varžtų ir leisti laisvai plėtotis jo dvasinėms galioms.

Juozas Jakštis

nuoširdžią paramą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimui; visiems fondams, kraštų Lietuvių Bendruomenėms, organizacijoms ir asmenims už jų nuolatinę finansinę paramą Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas ypač dėkoja JAV Lietuvių fondui, didele suma parėmusiam šį Seimą ir specialų "Pasaulio lietuvių" numerį - Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo leidinį.

Nuoširdi padėka Lietuvos Katalikų Bažnyčios hierarchams - Kauno arkivyskupui metropolitui Sigitui Tamkevičiui, Vilniaus arkivyskupui metropolitui Audriui Juozui Bačkuii ir lietuvių už Lietuvos ribų dvasiniam globėjui vyskupui Pauliui Baltakiui.

Bronius MAKASKAS, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo nutarimų komisijos pirmininkas

Juozas POLIKAITIS, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo prezidento pirmininkas

Lietuva Amerikos prezidento atsiminimuose

Buvusio JAV prezidento George Bush ir Saugumo tarybos pirmininko Brent Scowcroft knyga "Pasikeitęs pasaulis". Joje Lietuva iškeliamą kaip tarptautinės politikos problema

Balandžio 18 d. Jim Baker, pavedus, žinoma, prezidentui, pareiškė, kad blokada reikštų Lietuvai lyg bausmę, ir tai paveiktų JAV-SSSR santykius (223). Ševardnadze atsakė, jie pasiryžę panaudoti Lietuvoje tik politines priemones, nesą kitos galimybės. Tačiau jis spaudė, kad Lietuva turėtų pirmą žingsnį padaryti.

Sekančią dieną, rašo Bush, susitikęs Key Largo saloje su Prancūzijos prezidentu Mitterrand. Jis pasakė prancūzui: "Jeigu jie nutrauks alyvą ir dujas, aš turiu ką nors daryti" (223). Prancūzijos prezidentas atsakė: "Mūsų interesas yra išlaikyti Gorbačiovo ten, kur jis yra, ir palaikyti Lietuvos nepriklausomybę. Tai viena, o antra, reikia derėtis su Gorbačiovu ir duoti jam laiko daromoms reformoms. Jeigu sovietai eitų toliau ir nutrauktų alyvą bei dujas, mūsų atsakyme turėtų būti tik ekonominės sankcijos". Taip patarė Mitterrand, kurį G.Bush labai vertino ir su jo patarimais skaitėsi.

Rašo Brent Scowcroft: balandžio 23 prezidentas sušaukė didelį posėdį kabineto patalpoje. Jame dalyvavo Saugumo tarybos nariai, užsienio politikos ekspertai ir ekonomistai. Buvo kalbama, kokias Lietuvai priemones būtų galima pritaikyti, jei Gorbačiovas panaudotų smurtą, ir kaip būtų galima jį nuo to sulaikyti. Bet koks grasinimas panaudoti karines priemones buvo net neužsimintas. O tai juk žinojo ir Gorbačiovas. Buvo tik planuota suspenduoti tai, apie ką prezidentas buvo kalbėjęs su Gorbačiovu ir, atrodo, pažadėjęs, būtent didžiausio palankumo statusą prekiaujant su sovietais. Tokia bausmė, žinoma, būtų bereikšmė, nes tokio statuso neturėjo ir daugelis gerų JAV draugų.

[domus tame posėdyje ir užsienio sekretoriaus Jim Baker pranešimas (225). Jis pasakė: JAV turi du tikslus - apsaugoti bendrus santykius su SSSR ir vengti nesantaikos su draugais. Jis tarėsis su beveik visais iš jų ir gavęs tokia politika pritarimą (ten pat). Bet (čia įsiterpia G.Bush) nei viena iš Bakerio pasiūlytų tikslų tiesiogiai nepaiso Lietuvos interesų. Jis manė, kad reikia su Gorbačiovu griežčiau pasielgti, nes jis neištesėjęs savo pasižadėjimo. Reagavimas, apie kurį tame posėdyje buvo pasisakyta, būtų tik švelnus pabarimas. Kiekvieną prie to stalo išklaušęs, jis nusprendė: pasiremti vien tik jų pritarimu būtų nenaudinga ir tik laiko gaišinimas. Jis nusprendęs veikti.

Tomis diskusijomis jis nebuvo patenkintas, rašo prez. Bush, kadangi jie neišskėlė jokios akcijos. Pagrindinis mūsų tikslas, rašo jis, buvo parodyti lietuviams paramą, nes jie vis tikėjo, jog amerikiečiai parems. Be to, sunku stebėti nieko nedarant. Jis norėjęs parodyti lietuviams, kad JAV remia jų siekimus, bet nesiryžta eiti su jais prie barikadų.

Prezidentas turėjo posėdį su jungtine kongreso vadovybe. Jis plačiai painformavo apie padėtį Lietuvoje ir taktiką, kuria jis tvarko santykius su Gorbačiovu bei lietuviams. Jo maloniam nustebimui,

politikos problema

Antanas KUČYS, Čikaga
(Tėsinys iš praėjusio nr.)

jie stipriai pritarė jo taktikos lankstumui, sprendžiant problemą be dramatiškų ėjimų. Sen. Jesse Helms buvo išimtis: jisai siūlė pripažinti Lietuvos vyriausybę, bet Rostenkowski ir kiti sutiko su prezidento mąstymu: kas atsitiktų visoje Rytų Europoje, jei atskirtume Lietuvą nuo Sovietų Sąjungos (126).

"Kad ir intikimas patriotas, Landsbergis, komplikuodamas padėtį, pasirodė labai nesukalbamas. Tą pačią dieną jis pasiskundė, kad jo šalis yra antrojo Miuncheno auka. Aš įniršau. Aš galėjau suprasti jo nusivylimą, tačiau taip pat norėjau įteigti, jog mes buvom už Lietuvos nepriklausomybę. Apkaltinimas, kad aš išdaviau (Lietuvą, A.K.) buvo tikrai baisus (126).

Sekančią dieną, prezidento Bush įtaigoti Mitterrand ir Kohl paskelbė viešą kreipimąsi į Landsbergį, kuriame ragino suspenduoti nepriklausomybės deklaraciją ir kooperuoti su Gorbačiovu. Prieš darydamas ką iš savo pusės, jis suredavo laišką Gorbačioviui. Sėdęs prie mašinėlės rašė ilgai, prirašė penkis puslapius. Jis įspėjo Gorbačiovą, kokių priemonių imsis, jei tas nesiliaus grasinęs Lietuvai. O tos priemonės, tai tokios pat kaip ir anksčiau: nutrauks derybas dėl raketų (MFN), neduos Sovietų Sąjungai privilegijuotos padėties prekyboje ir t.t. Pataisyta šio laiško versija buvo paskelbta balandžio 29 d.

Kai JAV prezidentas laukė atsakymo iš Gorbačiovo, gegužės 1 d. senatas 73 prieš 24 nutarė nutraukti privilegijuotos prekybos sutartį, kol Gorbačiovas atšauks blokadą prieš Lietuvą (227). Už dviejų dienų gautas per ambasadorių Dubininą Saugumo tarybos pirmininkui B.Scowcroft pranešimas: Gorbačiovas, manęs,

kad Maltoje jie susitarė dėl principų, kuriuos turime taikyti Lietuvai. Jis pabrėžęs, kad ta problemą galėtų būti išspręsta tik demokratinio būdu, apgalvotai ir niekam iš šalies nesikišant. Jeigu norite bloginti santykius tarp mūsų žmonių ir JAV, siekite atsiskyrimo.

Jis, Gorbačiovas, anksčiau supratus, kad susitarimai Maltoje dėl Lietuvos galioja. "Ar mes dabar turime suprasti, kad jūs pakeitėt sprendimą dėl ekonominių sutarčių neįgiama prasme? - rašė Gorbačiovas. Nusivylęs jis įrodinėjo, jog Maltoje, Lietuvos atsiskyrimo klausimu buvo tvirtai susitarta, ir tai sovietų naudai, o dabar JAF jau grasina ekonominėmis sankcijomis, girdi, neduosite mums to, ką duodate tik geriems draugams.

[domu tai, kad čia prez. Bush aprašytieji posėdžiai ir vyriausybių Leituvos reikalų pasikeitimai raštais įvyko po to, kai Gorbačiovas jau buvo pradėjęs Lietuvai už paskelbtą nepriklausomybės deklaraciją keršyti, nes dujos buvo nutrauktos balandžio 17, o sekančią dieną užsuko ir alyvos tekėjimą. ("Chicago Tribune", 1990.IV.18 ir 1990.IV.19).

Prasidėjo daug vargo Lietuvos gyventojams atnešusi blokada. Nieko nepadėjo ir prez. G.Bush gasdinimas, kad pablogės tarpvalstybiniai santykiai ir bus panaikintos prekyboje privilegijos.

Birželio 28 ministrė pirmininkė K.Prunskienė Aukščiausioje taryboje išdėstė, ką ji sužinojo iš Gorbačiovo judviečių 45 min. pasimatyme. Po to ji pasiūlė priimti rezoliuciją, skelbiančią Kovo 11-tosios deklaracijos trijų mėnesių moratoriumą. Atseit, suspenduoti to akto galiojimą. Rezoliucijos projektas buvo atmestas, nes A. tarybos nariai suprato, jog tai gali būti klaida: jei deklaracija bus negaliojanti, tai sovietai paskirs tokią vyriausybę Lietuvai, kuri būtų paklusni Kremlui ("Chicago Tribune", 1990.VI.29).

ATSAKYMAS P.KEDŽIUI

"Tėviškės Aidai" 37 Nr. buvo išspausdintas Jono Kedžio iššūkis Lietuvos Prezidentui, o taip pat ir man, kaip jis vadina "Australijos Lietuvių Bendruomenės suvažiavimo pirmininkei" dėl tariamai sulaužyto Prezidento pažado.

Visų pirmiausia yra gana keista, kad ilgamečiui visuomenininkui p.Kedžiui tenka aiškinti, kad ALB suvažiavimams vadovauja ALB Krašto Taryba ir ALB Krašto Valdybos pirmininkas/pirmininkė tvarko suvažiavimo dienotvarkę: naujų valdybų rinkimus, o taip pat ir kontrolės komisijos bei garbės teismų rinkimus.

ALB Krašto Valdyba jau nuo 1960 m. nusprendė savo suvažiavimus derinti su Australijos Lietuvių Meno Dienomis, kurios vėliau imta vadinti Lietuvių Dienomis. Lietuvių Dienos susideda iš individualių bei kolektyvinių menišku pasirodymų, kuriem vadovauti kviečiamas tos vietovės kultūrininkas.

Šių metų Lietuvių Dienom vadovauti esu pakviesta aš, tačiau mano kompetencijoje ir tėra tik meninių pasirodymų organizavimas, jų derinimas ir koordinacija ir aš neturiu jokios teisės kištis į ALB suvažiavimą ir jo tvarką.

Taip, ir man teko laimė gauti audienciją pas Lietuvos Prezidentą pačioj prezidentūroj, Vilniuje. Aš pakviečiau jį į Lietuvių Dienas, bet ne į ALB suvažiavimą ir gavau patenkintą atsakymą. Tačiau, kaip mes visi gerai žinom, politinės aplinkybės keičiasi, o su jom ir prioritetai. Ne man ir ne p.Kedžiui nuspręsti kur ir kada Prezidentas privalo važiuoti. Juk ir paprastų žmonių gyvenime dažnai keičiasi darbotvarkė, o ką mes galime sakyti apie valstybės Vadovo dienotvarkę, kurioje neužtenka valandų visur pribūti ir visus patenkinti.

Gal geriau mums tiktų savo darželį stropiau prižiūrėti, negu rūpintis kaip mums sodais ir daržais?

Dr. Genovaitė Kazokienė
XXI Australijos Lietuvių Dienų
Rengėjų Grupės pirmininkė

Kazimiera Prunskienė, buvusi tada ministrė pirmininkė, lankėsi Vašingtone ir buvo priimta prezidento. Audiencija, kad ir neformali, užtruko 45 minutes. Tai ir tas faktas rodo, jog prez. Bush labai rūpėjo palenkėti Lietuvą Vakarų interesų naudai, kartu padėti Gorbačioviui vairuoti savo imperiją "perestroikos" link.

Apie K.Prunskienę G. Bush rašo: "Aš pastebėjau, kad ji yra palankesnė susitarimams negu Landsbergis. Ji supratusi, kad JAV ilgą laiką rėmė Lietuvos nepriklausomybę ir kad yra sunkus uždavinys padėti jos šaliai, neišleidžiant iš akių JAV interesų su Sovietų Sąjunga" (228).

Užbaigdamas knygos skyrių "A careful dance", kur tiek daug vietos skirta Leituvos išsivadavimo problemai, G.Bush prisipažįsta, kad metai praėjo vis ko nors geresnio tikintis, bet nuskendo į gerą nežadantį netikrumą, nes sovietų karinė vadovybė pareikalavo, kad Gorbačiovas ir Ševardnadze nebedarytų jokių nuolaidų. O prieš akis turėjome Vokietijos sujungimą ir Europos reformavimą į laisvą žemyną.

Ir dėl viso to kalta ... Kovo 11-tos Nepriklausomybės deklaracija! Štai knygos autoriaus George Bush žodžiai: "Padėtis Lietuvoje aptemė bet kokį susitarimą dėl Vokietijos (susivienijimo, A.K.) ir birželyje numatytą viršūnių susitikimą" (229).

Bet neįvyko tai, ko prezidentas G.Bush bijojo.

Tai buvo mūsų tautai ir Lietuvos valstybei reikšmingi istoriniai metai. Griūvanti Sovietų Sąjunga Amerikai sudarė galvosūkių: kokią taktiką pasirinkti užsienio politikoje? O Lietuva atsistojo prieš sprendimą - tapti laisva dabar, arba - likti toliau okupuota ir, anot Mairionio, laukti stebuklo. Pogrindžio veikla, tūkstantinių minių demonstracijos ir sujungtų rankų grandinė Baltijos kelyje išryškino nepalaužiamus laisvės kovotojus, tokius, kaip Patrick Henry, kuris Virginijos kolonijos delegatų konvencijoje kalbėjo: "Aš nežinau, kas iš jūsų ir kokį kelią pasirink, bet aš turiu: duokite man laisvę arba mirtį".

Tokie, kaip Henry, prieš dešimt metų atsirado ir Lietuvoje. Tai paliudijo sausio 13-tosios įvykiai ir iš viso krašto subėgę savanoriai ginti seimo rūmų ir tam panašūs įvykiai.

Vienas ryškiausių anų įvykių vadų buvo prof. Vytautas Landsbergis, buvęs anuo metu Aukščiausios tarybos pirmininkas ir ejęs Respublikos prezidento pareigas. Jo vardas šios knygos recenzuojamoje dalyje yra paminėtas daugelį kartų, ir tai neigiama prasme, nes buvęs nesukalbamas užsispyrėlis, o tai reikią, kad jam Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė labiau rūpėjo, negu JAV ir kitų Vakarų valstybių pragmatiškieji interesai.

Paminėta čia ir to meto Lietuvos ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė, kuri buvusi sukalbama ir labiau supratusi tarptautinių kraštų siekimus. Prezidentui G.Bush, atrodo, buvo sunku suprasti, kad tokie patriotai, užsispyrę ir nesukalbami buvo ir tie, kurie iškovojo Jungtinių Amerikos Valstijų nepriklausomybę.

(Pabaiga)
Iš "Tėviškės Žiburiai"

Įspūdžiai iš Australijos Lietuvių Fondo metinio

susirinkimo

Rašo Alisa BALTRUKONIENĖ

Sekmadienį, rugsėjo 24 d., Melburno Lietuvių Namuose, 1:30 val. įvyko Australijos Lietuvių Fondo (ALF) metinis susirinkimas. Gaila, dalyvavo negausus narių skaičius. O nariams galėjo būti įdomu susipažinti su Australijos Lietuvių Fondo didelio glėbio atliktų darbų, Australijos lietuvių naudai. Juk LF telkia lėšas ir jas naudoja Australijos lietuvių kultūrinei apraiškai.

Atvykusių į susirinkimą narių registraciją tvarkė ALF valdybos narė dr. Aldona Butkutė. Susirinkusius pasveikino ALF pirm. Algis Šimkus ir jis pakvietė tylos minute pagerbti visus ALF mirusius narius. Į Mandatų Komisiją jis pakvietė Zigmą Augaitį ir Alisą Baltrukoniene.

Fondo sekretorė, Bronelė Staugaitienė, perskaitė praėjusio metinio susirinkimo protokolą, iš kurio paaiškėjo praėjusių metų valdybos gera veikla ir geras valdybos savitarpio sugyvenimas.

Yra vardų, kurie glaudžiai susiję su viena ir labai būdinga visuomenės veiklos sritimi ir yra reiškiniai, kurie glaudžiai susiję su vieno žmogaus vardu. Taip neatskiriama Algio Šimkaus vardas susijęs su Australijos Lietuvių Fondu. Jo vadovaujamos ALF valdybos trys nariai susirinkusių narių vėl tapo įpareigoti sekančių dviejų metų veiklai.

Savo pranešime, ALF pirm. Algis Šimkus pasakė, kad Australijos Lietuvių Fondas gimė senjoro Jono Meiliūno dėka. Krašto Tarybos suvažiavime Sidnėjuje 1972 m. ir buvo užregistruotas 1977 m. Australijos valstybinėse įstaigose, kaip "Australian Lithuanian Foundation Inc. (ALF). Fondo paskirtis yra telkti lėšas ir jas naudoti Australijos lietuvių kultūriniai apraiškai, kaip parama sambūriams, institucijų, bei

paskirų asmenų kultūriniais užsimojimams. Supratau, kad tokios paramos duodamos tik su bendruomenės vadovybės, t.y. Krašto Valdybos ar Apylinkių Valdybų rekomendacijomis.

Į Fondo platesnio masto paramos pavyzdžių, per beveik 30-šimt metų AL Fondo egzistavimo, daug galima būtų ką paminėti. Yra žinoma, kad Fondas parėmė ir moksleivius vykstančius studijuoti į "Vasario 16-tos Gimnaziją" Vokietijoje. Galvojama, kad Fondas turės galimybę paremti ir šių metų Jaunimo Sąjungos ruošiamą Kongresą.

Pasirodo, kad ALF savo sutelkto kapitalo neliečia ir organizacijų parėmimui naudoja uždirtbus nuošimčius... Privačių asmenų aukos Fondui netaknuojamos.

Australijos Lietuvių Fondo atsakomasis išdininkas yra A.S. Balbata. Revizorius p.Samsonas, kuriuos sunku būtų pakeisti. Aišku ir, kad Fondo pirm. Algis Šimkus, šiame reikšmingame darbe, per metų eilę, sukaupe nemažą patyrimą ir gavo žmonių palankumą. Jis išvystė gerą kontaktą su Australijos valstybės kontrolės įstaigomis ir įgavo jų pasitikėjimą, jo teisinga veikla.

Supratau, kad kartais Fondo pirm. Algiui Šimkui prisijėjo net keletą kartų aiškintis su Australijos valdžios įstaigomis ir jam vis pasiseka įrodyti, kad paskirta pašalpa yra tautinio, kultūrinio pobūdžio ir ne kitokia. Nors atsitinka kartais būtinas reikalas ir ką nors sušelpiti Lietuvoje.

Aukų Fondas specialiai nerenka, bet tautiečiams yra paranku įvairiais liūdnesniais ar

linksmensiais atvejais paskirti savo didesnę ar mažesnę auką Tautos Fondui. Ypatingai džiugina pasikartojanti didesnė pinigine auka geradarių iš Sidnėjaus. Toki ir panašūs reiškiniai kelia lietuvišką Fondo veiklą Australijoje.

Susirinkime Melb. Kat. Mot. Draugijos pirm. Halina Statkuviene ir Draugijos valdybos narės pareiškė susirūpinimą, kad yra didelis, skubus reikalas paremti Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos gerokai įpusėjusį filmo gamybos užbaigimą. Pritrūko lėšų, o iš Lietuvos valdžios daugiau lėšų nesulaukia. Tikrai yra labai svarbu šią filmo pasatymo užbaigimą paremti ir tam tikriausiai pritarę visi Australijos lietuviai. Reikia manyti, kad bus surastas vienoks ar kitoks būdas finansinės paramos tam reikalui suteikimas.

Nario Zigmo Augaičio dar buvo paklausimas Fondo valdybai apie a.a. Napoleono Butkūno, jo paskutinės valios būdu, padovanotą Pušų mišką. Ar jis jau užaugo?

Pirm. Algio Šimkaus paaiškinimas buvo įdomus visiems. Pasirodo pirmininkas prieš metus susirado tą miško vietovę NSW valstijoje ir asmeniškai nuvažiavo ten pasitikrinti. Agentas aprodė jam tą žemės sklypą su užaugusiomis, jau gana storomis, pušimis. Kada tos pušys bus kertamos priklausys nuo agentų, kurie ten viską tvarko, bet Fondas tiki iš to gauti apie 13,000 dol.

Daugiau klausimų nebuvo. Tenka pagirti Australijos Lietuvių Fondo valdybos narius, kurių kiekvienas atiduoda didelę darbo duoklę Australijos Lietuvių Bendruomenės labui. Jie dirba tyliai, stropiai. Už gyvą mintį, drąsą ir savarankiškumą, jiems priklauso visų Australijos lietuvių dėmesys ir padėka.

OLIMPIADOSE GRAIKAI PAGERBDAVO SAVO DIEVUS

Į Australijoje, Sidnėjaus mieste buvusias olimpinės žaidynės pasirungti dėl geriausių pasaulyje vietų susirinko daugiau kaip dešimt tūkstančių sportininkų iš daugelio šalių. Jie varžėsi dėl 28 sporto šakų apdovanojimų.

Sporto šakų skaičius olimpinėse žaidynėse nuolat keičiasi. Sidnėjuje pirmą kartą vyko trikovės varžybos. Tai - lenktynės, kai sportininkams reikia be sustojimo nuplaukti 1,5 km, dviračiu nuvažiuoti 40 km ir tuomet dar nubėgti 10 km. Laimi pirmas pasiekęs finišo liniją.

Bėgimas - seniausia olimpinė rungtis. Senovės Graikijoje rengtos olimpiados iš pradžių buvo tik 200 metrų bėgimo varžybos. Tik vėliau atsirado kumštynės, lenktynės arklų traukiamais vežimais ir kitos rungtys. Komandinių rungtių tuomet nebuvo.

Pirmasis raštiškas olimpinų žaidynių paliudijimas yra iš 776 metų prieš Kristų, tad labai lengva apskaičiuoti, kad jos vyko prieš 2776 metus. Bet mokslininkai mano, kad žaidynės vykdavo ir dar keliais šimtais metų anksčiau. Mat tai buvo didžiulė, kas ketveri metai rengiama religinė šventė. Ji buvo skirta vyriausiam graikų dievui Dzeusui.

Graikijoje ši šventė vykdavo šventovėje Olimpijoje, kuri ilgainiui pavirto šventyklų ir stadionų miesteliu. Kai romėnai užkariavo Graikiją ir pavertė šią šalį Romos imperijos dalimi, ėmėsi kovoti ir su senąja graikų religija. Nuo 261 jau mūsiškai skaičiuojamų metų jokiuose rašytiniuose dokumentuose olimpiados nebeminimos. Netgi žinoma, kad Romos imperatorius 426 metais liepė sudeginti Dzeuso šventyklą ir kitus dar išlikusius Olimpijos pastatus.

Olimpinės žaidynės atgimė praėjus tik daugiau nei 1500 metų. Tas dvi savaites žiūrėdami televizijos laidas ir skaitydami laikraščius gal pastebėjome dažnai minimą barono Pjero de Coubertino pavardę.

Tai - žmogus, kuris sumanė atgaivinti šią šventę, bet ne kaip religinę, o tik kaip sportinę.

O pirmosios šiuolaikinės olimpinės žaidynės vyko vėlgį Graikijoje, Atėnuose, 1896 metų balandžio mėnesį ir nuo to laiko tradiciškai kas ketveri metai yra rengiamos vis kitoje pasaulio šalyje.

Lietuvos sportininkai pirmą kartą olimpinėse žaidynėse dalyvavo 1924 metais Paryžiuje. Į Prancūziją tuomet buvo nuvykusi šalies futbolininkų komanda ir du dviratinkai.

Šios Sidnėjuje buvusios vasaros olimpinės žaidynės - jau dvidešimt ketvirtoji naujųjų laikų olimpiada. Šių sporto švenčių nuo 1896 metų turėjo įvykti dvidešimt septynios, bet dėl karų tris kartus jų niekas nerengė. "L.r."

Nudievintas žmogus visuomet verčiamas ieškoti impulsų išoriniame pasaulyje. Vietoje Dievo jam duodami stabai. Dievas yra žmogaus išeinamas taškas, keliavimo linija ir grįžimo punktas.

Domas Jasaitis

JOTVINGŲ PALIKUONIO DOVANA

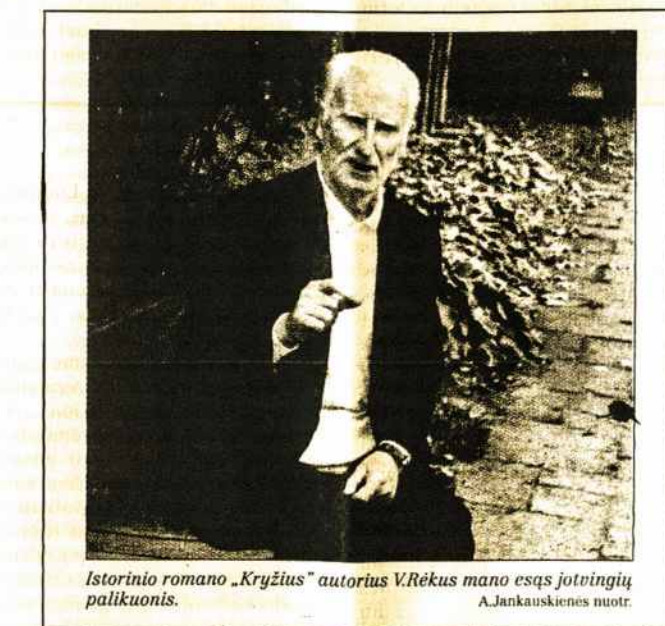
Aldona JANKAUSKIENĖ

Lietuvos bibliotekos netrukus gaus Lenkijoje gyvenančio lietuvių Vytauto Rėkus istorinį romaną "Kryžius". Tūkstančių egzempliorių tiražu savo lėšomis romaną išleidęs autorius visas knygas nusprendė padovanoti mūsų šalies bibliotekoms.

"Vienoje knygų mugėje sužinojau, kad lietuviai labai daug skaito, bet taip pat išgirdau, jog jie gyvena neturtingai ir negali pirkti daug knygų, todėl savo knygas dovanuoju, kad visi ją galėtų gauti ir skaityti veltui", - sakė V.Rėkus.

Druskininkų leidykloje "Vija" išleistas romanas bus perduotas šalies Kultūros ministerijos bibliotekų ir leidybos skyriui, o iš čia išsiųstas bibliotekoms. Autorius pageidavo, kad jo kūrinys būtų pasiektas visas istorinėje jotvingių žemėje esančias bibliotekas, nes "Kryžius" - tai romanas apie jotvingių tautos tragediją.

Filologijos studijas Vroclavo (Lenkija) universitete baigęs V.Rėkus jau daugiau kaip du dešimtmečius domisi jotvingių istorija. Jis studijavo mokslinius veikalus, archeologinių tyrinėjimų medžiagą ir remdamasis surinktais duomenimis parašė knygą, kurioje pasakojama apie jotvingių kultūrą, jų tradicijas ir kovas.

Istorinio romano „Kryžius“ autorius V.Rėkus mano esąs jotvingių palikuonis. A.Jankauskienės nuotr.

Savo domėjimąsi seniai išnykusios tautos gyvenimu V.Rėkus linkęs aiškinti tuo, jog pats jaučiasi esąs jotvingių palikuonis.

"Vaikystėje, prisimenu, bijojome dviejų dalyvų - gyvačių ir mozūrų. Matyt, mūsų sąmonėje buvo užkoduota jotvingių išnaikinusių mozūrų baimė", - svarstė istorikas V.Rėkus.Lietuvoje

išleistame "Kryžiuje" pasakojama apie galutinį jotvingių sunaikinimą.

Dar vieną savo parašytą knygą apie jotvingių gyvenimą V.Rėkus yra atidavęs leidyklai Lenkijoje.

Trečiai knygai apie seniai išnykusios tautos gyvenimą rašytojas taip pat jau turi surinkęs pakankamai vertingos archyvinės medžiagos.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Šv. Mišios už A.†A. Petro Butkaus vėlę buvo aukojamos sekmadienį, spalio 1 d. prisimenant jį pirmose mirties metinėse.

Šv. Mišių skaitymuose, taip pat buvo prisimintas mūsų kun. prelatas dr. Pranas Dauknyš, kuris poilsiauja seselių priežiūroje "Justin's Villa" slaugos namuose.

Šv. Mišios už Gyvojo Rožančiaus būrelio mirusias narės - narį: Genę Mackevičienę, Elzytę Bakaitienę ir Alfonsą Ročių buvo aukojamos Parapijos namų koplyčioje, spalio 3 d. antradienį.

Elena Špokienė su šeima užprašė šv. Mišias už A.†A. Sofia Bumblienę pirmose mirties metinėse. Šv. Mišias aukojo kun. Egidijus Arnašius rugsėjo 25 d. Parapijos Namų koplyčioje.

V.Stankevičius užprašė šv. Mišias už savo žmoną A.†A. Elena Stankevičienę penktose mirties metinėse spalio 22 d.

PRANEŠIMAS

Spalio 14 d. šaukiamas Gyvojo Rožančiaus būrelio susirinkimas, kuris prasidės 2 val. p.p. šv. Mišiomis Lietuvių Namuose. Po to bus kavutė (suneštinė), bus renkamas nario mokestis ir išdalinti nauji kalendorėliai

"Tėviškės Aidams"

rugsėjo mėn. aukoj:

500 dol. Adelaidės Liet. Katalikų šv. Kazimiero parapija per kun. J.N. Petrą ir 150 dol. per Adelaidės Lietuvių Katalikų Moterų D-ją; 50 dol. B.Steckis, 15 dol. S.Starinskienė; po 5 dol. A.Krivickienė, V.Maleckas, S.Sadila. Dekojame už aukas.

"T.A." Administracija

DĖMESIO MELBOURNO LIETUVIAMS! NEPRALEISKITE ĮDOMIOS POPIETĖS!

Melbourno Lietuvių Bendruomenės valdyba kviečia melbourniškius atsilankyti į susirinkimą, kuris įvyks sekmadienį, spalio 29 d. 1:30 val. p.p., Melbourno Lietuvių Namuose, Jubiliejinėje Salėje, išrinkti 10 atstovų į ALB Krašto Tarybą, kurios suvažiavimas įvyks gruodžio 28-30 dienomis Sydneyje.

Pasibaigus rinkimams, visi dalyviai kviečiami susitikti ir išgirsti jauną ir energingą dr. Rimą Kėvalą iš Kauno. Jis yra vaikų ligų specialistas dabar dirbantis Karališkoje Vaikų Ligoninėje Melbourne. Šioje ligoninėje jis gilina savo specialybę ir ypatingai domisi ligoninės administracine sistema. Savo įsigtomis žiniomis jis tikisi pasinaudoti Lietuvoje.

ALB Melbourno Apylinkės Valdyba

PARAPIJOS SUSIRINKIMAS

Š.m. spalio mėn. 22 d. sekmadienį, 1:00 val p.p. Lietuvių Namų Koncertų salėje šaukiamas Melbourno lietuvių katalikų parapijos susirinkimas. Bus klebono kun. E.Arnašiaus ir Parapijos Tarybos pranešimai, svarstomi ir tvirtinami finansiniai ir kiti bažnyčios ir Parapijos Namų reikalai.

Prašome visų lietuvių skaitlingai dalyvauti, tuo parodant savo dėmesį ir rūpestį parapijos reikaluose.

Parapijos Taryba

PRANEŠIMAS

Š.m. spalio mėn. 22-trą dieną (sekmadienį), 2 val. p.p. šaukiamas ALB Geelongo Apylinkės bendruomenės inc. visuotinis metinis narių susirinkimas, kuris įvyks Lietuvių namuose, Pettit Park.

Narių registracija prasidės 1 val. p.p. Kviečiame visus narius atvykti laiku, tačiau, nesusirinkus pilnam narių kvorumui, numatytas susirinkimas prasidės 30 min. vėliau ir bus laikomas teisėtu.

Susirinkimo darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Prezidiumo kvietimas,
3. Mandatų komisijos rinkimai,
4. Darbotvarkės papildymas ir tvirtinimas,
5. Praeito visuotinio narių susirinkimo protokolo skaitymas,
6. Pranešimai: pirmininko, išdininko, kontrolės komisijos,
7. Lietuviškų organizacijų pranešimai,
8. Pranešimų diskusijos ir tvirtinimas
9. Atstovų į ALB Krašto Tarybos suvažiavimą rinkimai,
10. Klausimai ir sumanymai,
11. Susirinkimo uždarymas.

Kviečiame visus Geelongo apylinkės lietuvius atvykti. Bendruomenės narių dalyvavimas būtinas. Prašome narius susimokėti nario mokestį.

ALB Geelongo Apylinkės lietuvių bendruomenės inc. Valdyba

Kaune pagerbtas Vilties prezidento atminimas

Kauno Petrašiūnų kapinėse pagerbtas žymaus politiko bei diplomato Stasio Lozoraičio jaunesniojo atminimas. Šeštųjų savo vyro mirties ir perlaidojimo Lietuvoje metinių proga S.Lozoraičio amžinojo poilsio vietą aplankė velionio žmona Daniela Lozoraitienė.

Ambasadoriaus S.Lozoraičio pagerbimo ir atminimo komiteto pirmininkė Marija Garšvienė padėjo Danielai Lozoraitienei, kad ji "brangiausią turtą padovanojo Lietuvai, grąžino Vilties prezidentą į gimtąją žemę".

Žymaus Lietuvos diplomato S.Lozoraičio vardas įamžintas Kaune - jo vardu pavadinta gatvė ir mokykla, Kryžių kalnelyje, VI forte, pastatytas koplytstulpis, Kristijono

Mielai

JULIJAI GRIGAITIENEI,

mirus, giliai užjaučiame jos dukterį Dalią, žentą Rajono atstovą Narcizą, anūkes Veroniką ir Lidiją, bei jų šeimas.
LSS Australijos Rajonas ir Džiugo tunto skautai

A.†A. JULIJA DAUGVILAITĖ-GRIGAITIENĖ

Rugsėjo 19 d. palydėjome Amžinybėn Juliją Grigaitienę, kurios šviesi atmintis dar ilgai pasiliks su mumis.

Julija gimė Kurtuvėnų dvare, jauniausia šeimoje. Lankė gimnaziją Šiauliuose, studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune lituanistiką, buvo aktyvi Romuvos Vaidilučių korporacijos narė. Baigusi studijas sukūrė šeimą su advokatu Algirdu Grigaičiu.

Kaip ir visos jos kartos, Julijos šeimos gyvenimas buvo audringas ir nepastovus. Teko pergyventi abu karus, su dviem mažom dukrelėm palikti tėvynę ir praleisti Austrijoje ilgus nežinios metus. Tėn gyvenant šeimą skaudžiai pribloškė tragiška vyresniosios dukrelės Birutės mirtis.

Kaip ir visiems ateiviams Australijoje, Grigaičiams teko prisitaikymo ir sunkaus darbo dalia pradžioje gyvenant Geelong'e, vėliau Melbourne, stengiantis kaip nors įsikurti, išmokslinti ir paruošti gyvenimui vienintelę likusią dukrą Dalią. Prieš keliolika metų čia palaidojo savo ištikimą gyvenimo draugą Algirdą ir brolių.

Senatvė ir jos nepagailėjo - šlubavo širdis, prieš daugį metų sužalota koja leido ir vėl save skaudžiai pajusti. Paskutinius mėnesius praleido globojama Dalios ir žento Narcizo. Džiaugėsi, kad jai pas juos buvo gera.

Laidotuvių Mišių metu St. John's bažnyčioje Mitcham dukra Dalia atsiveikino prisimindama visą savo mamytės nueitą gyvenimo kelią, ypač paskutines dienas. Dabar namai tušti, nebesigirdi jošingsnių, pamokymų, lazdos kaukšėjimo, niekas nebelaukia. Ir to taip trūksta... Melbourne Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos

1911.05.22 - 2000.09.16

pirminkė Halina Statkuvienė apgailejo, kad su Julijos mirtimi draugija neteko neeilinės narės, kuri aktyviai dalyvavo jos gyvime įnešdama daug įvairumo popiečių ir susirinkimų metu, skaitydama paskaitas, dalyvaudama diskusijose, buvo kūrybinga, sumani, draugiška, domėjosi gyvenimu, daug skaitė. Ji pati buvo pilna meilės, pareigos, atsakomybės, darbo. Skaitymus atliko žentas Narcizas Ramanuskas ir Viltis Kružienė. Šiltai žodžiais atsiveikino ir St. John's klebonas Father Dillon, kuris buvo artimas Julijai ir jos šeimai, laikė ją savo parapijos aktyvia nare. Jis jai suteikė ir paskutinį palaiminimą. Atstumas ir žento Narcizo. Džiaugėsi, kad jai pas juos buvo gera.

Palydėta mylimos dukros, žento, anūkių Viktorijos ir Lidijos, proanūkų Shaun ir Stephany, didelio skaičiaus artimųjų ir draugų į Springvale kapines, kur palaidotas jos vyras Algirdas. Dabar jie džiaugiasi kartu su dukrele Birute Amžinojo Tėvo Namuose.

V.Vaitiekūnienė

LIETUVIŠKAI KALBANTIS ADVOKATAS

Patariu visais juridiniais klausimais, ypatingai

- * Testamentų
- * Palikimų
- * Nekilnojamo turto pirkimu ir pardavimu
- * Pinigų investavimu
- * Šeimos teisės
- * Civilinės ir kriminalinės bylos

Kreipkitės į Andrių Žilinską

Lukaitis Partners
Advokatai ir Notaras

123 Church Street, HAWTHORN, VIC 3802
Tel: (03) 9819 5515 Fax: (03) 9819 6078

"KENGŪRŲ IR KOALŲ PAŠONĖJE" KNYGOS IŠLEIDIMUI AUKOJO:

100 dol. Simutienė; 20 dol. E. ir M. Šidlauskai (120), 10 dol. E.Dundienė.

Širdingas ačiū aukojusiems.
VAJAUS Komitetas

Donelaičio gatvėje - paminklas. S.Lororaičiui suteikti Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaro bei Kauno miesto garbės piliečio vardai. Name, kuriame gyeno diplomato šeima, siemet atidarytas Lozoraičių atminimo muziejus.

KLaidos ištaisymas

"T.A." No. 37-tame, septintame psl. antroje eilutėje "Kengūrų ir Koalų Pašonėje" knygos išleidimui Sydneyje lietuvių aukoj, parašyta: 50 dol. A. ir S. Montvilai, turi būti: 50 dol. A. ir S. Montvidai. Už klaidą atsiprašome.

Žymus Lietuvos diplomatas po mirties apdovanotas Vyčio Kryžiaus I laipsnio ordinu. (Elta)

PARLAMENTARAS SUSIVILIOJO VANDALŲ GROBIU

Policininkai nedrįsta klausti

Lietuvos valstybės sieną žymintys stulpai atsidūrė vandalų taikiklyje. Lietuvos valstybinigumo simboliai yra darkomi ir niekinami.

Vandalai ypač pamėgo ant pasienio stulpų esančius Lietuvos herbus - jie dažnai pagrobiami.

Vieną tokį nuo pasienio stulpo nuplėštą Lietuvos herbą galima pamatyti ant Seimo nario Virginijaus Martišausko automobilio.

Policijos pareigūnai. Šilutėje sutikę šiame pasienio rajone į Seimą išrinktą Centro sąjungos veikėją Virginijų Martišauską, nedrįsta paklausti, kur jis gavo Lietuvos valstybės herbą, kuris yra varžtais prisuktas prie galinės jo visureigio sienelės.

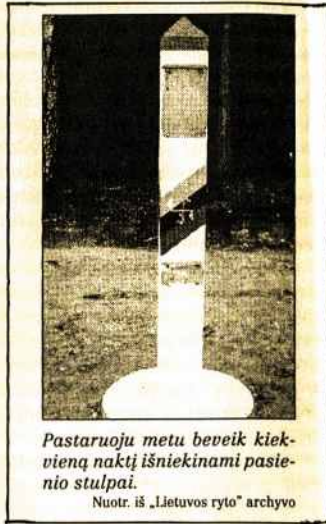
Baltame automobilio fone keturkampis baltos skardos lapas, kuriame įspaustas raudonas valstybės herbas su baltu raiteliu ant žirgo, iš karto atkreipia pėsčiųjų bei vairuotojų dėmesį.

Pagrobė nuo pasienio stulpo

V. Martišauskas prisipažino, kad Lietuvos valstybės simbolį, kaip dekoratyvinį akcentą, įsigijo iš asmens, kuris "nemačiomis priėjo prie pasienio stulpo".

Baltą skardos lapą šis asmuo esą pasiėmė kaip suvenyrą, atsukęs keturis jį laikiusius varžtus. Dabar šis Lietuvos herbas - Seimo nario nuosavybė.

Pastaruojų metu beveik kiekvieną naktį išniekinami pasienio stulpai.

Nuotr. iš „Lietuvos ryto“ archyvo

Vandalai siaučia naktį

Vandalizmo atvejų pasienyje ypač padaugėjo per pastaruosius kelis mėnesius.

„Šie nusikaltimai tampa masiniai ir kelia mums didelį nerimą. Lietuvos Respublikos sienos ženklai išniekinami vos ne kiekvieną naktį“, - sakė Pasienio policijos departamento vadovo pavaduotojas Algirdas Stončaitis.

Paklaustas, kokie chuliganų poelgio motyvai, A. Stončaitis atsakė: „Tai yra lyg jų kerštas pasieniečiams. Beveik visi pažeidėjai buvo bausti už kontrabandą ar kitus nusižengimus. Galbūt kai kurie, niokodami valstybės sienos ženklus, dar išreiškia savo pasiūrį ir į Lietuvos valstybingumą“.

Seimo narys V. Martišauskas, matyt, pats neniekino pasienio ženklo ir nevogė nuo jo herbo. Tačiau kaip tokiu atveju gali būti įvertinti jo veiksmai?

Kalbinti teisininkai sakė dar nesucidūrę su tokia situacija. Jų nuomone, V. Martišauskas galėtų būti nubaustas dėl vogto turto įgijimo arba valstybės simbolių panaudojimo taisyklių pažeidimo. „L.r.“

Sostinės gatvėmis važinėja pirmoji Lietuvoje elektra varoma transporto priemonė

Valdas VALIUKEVIČIUS

Sutrikdė centro darbą

Vilnietis Gintaras Venckas jau kuris laikas važinėja elektromobiliu „Microcar“. Tai - Prancūzijoje pagamintas jau keliasdešimt tūkstančių kilometrų nuriėdęs mažytis automobilis. Vairuotojas sakė puikiai jaučiasi prie šio automobilio vairo.

Tiesa, jis norėtų, kad automobilis būtų kiek didesnis, viduje būtų daugiau erdvės, taip pat mažiau jaustųsi kelio nelygumai.

Tai - pirmasis elektromobilis Lietuvoje. Norėdamas jį įregistruoti, vilnietis elektromobiliu nuvažiavo į techninių apžiūrų centrą. Kai meistrai išvydo šią transporto priemonę, darbas centre pusvalandžiui sutriko.

Visiems buvo įdomu sužinoti, kaip jis sukonstruotas.

Kėbulas - plastmasinis

Elektromobilio konstrukcija - gana paprasta. Jo pagrindas - rėminė

konstrukcija, aptraukta plastmasiniu kėbulu. Automobilio priekinėje ir galinėje dalyse įmontuotos akumuliatorių baterijos. Salone yra vietos dviem žmonėms, už sėdynių gali tilpti pora nedidelių lagaminų.

Ypač neįprasta stebėti, kaip šis automobilis pajuda iš vietos - mašina važiuoja be jokio garso. Tai sukelia aplinkinių žmonių nuostabą.

Pačiam vairuotui dar įdomiau. Pastumi pavarų svirtį ir spusteli akceleratorių. Pasigirsta garsas, panašus į girdimą troleibusuose - kažkas trasksteli. Tai - susijungia kontaktai.

Visiškai nuspaudus akceleratorių, automobilis smarkokai trukteli iš vietos, net prabuksuoja mažytės 12 colių (vienas colis - 2.54 centimetro) padangos.

Negali pasakyti, kad automobilis važiuoja be jokio garso - triukšmą kelia transmisija, kartais girgžda plastmasinis kėbulas, standoka pakaba jaučiai reaguoja į duobes. Automobilis yra mažytis ir lengvas, tačiau, norint jį sustabdyti,

Delfinai kreipiasi vienas į kitą kaip ir žmonės

Škotų biologai linkę manyti, kad delfinai yra žengę pirmąjį evoliucijos žingsnį tikros kalbos link. Šie jūrų žinduoliai kreipiasi į konkretų savo gentainį konkrečiu garsiniu signalu - švilpesiu, kurį galima pavadinti vardu.

Žurnale „Science“ paskelbęs savo tyrimų rezultatus šio atradimo autorius Šv. Andriejaus universiteto zoologas Vincentas Janikas rašė, jog delfinų kalbos užuomazgas jam pavyko nustatyti specialia po vandeniu įtaisyta pasiklausymo aparatu - šešiais hidrofonais.

Stebėtojas registravo vieno delfino skleidžiamus garsus ir nuotolį nuo jo iki kito delfino, kuris atsiliepia lygiai tokiu pat signalu.

Iš viso keturiolikoje delfinų grupių straipsnio autorius užrašė net 1719 signalų. Besišnekučiuojančių delfinų buvo 39, o atstumas tarp jų vidutiniškai siekė 179 metrus, nors viena pora „susikalbėjo“ per 579 metrų atstumą.

Iš savo stebėjimų V. Janikas padarė išvadą, kad bendraudami tarpusavyje, delfinai švilpauja, jų garsai būna kartais draugiški, kartais ir agresyvūs. Klausydami šių garsų, delfinai atpažįsta savos grupės gyvūnus ir atskiria svetimus.

„Manoma, kad atitinkamų signalų atpažinimas buvo svarbus žingsnis ir žmonių kalbos evoliucijoje“, - sakė V. Janikas.

Pasak mokslininko, delfinai turi aiškų ir konkretų žodyną, kuris

leidžia jiems atpažinti pažįstama gentainį. Tokį atpažinimo garsą kai kurie biologai vadina vardu. Tačiau, anot V. Janiko, šis garsas panašus į interneto adresą.

Kiekvienas delfinas moka sušvilpti savaip, o su juo linkęs bendrauti kitas jo gentainis pakartoja pirmojo švilpesį.

„Kazką panašaus mes stebime paukščių ir žmonių gyvenime“, - sakė delfinų tyrinėtojas.

Norėdamas įsitikinti, ar jo nuomonė nėra tik vaizduotės padarinys, V. Janikas pasiklausyti delfinų kalbos pasikvietė penkis asmenis, kurie sudarė vertinimo komisiją. Užrašytus garsus analizuojant kompiuteriu, galima gana stipriai apsirikti. Ši priemonė gali sutrikdyti „girdėdama“ tą patį žodį, jei jis ištariamas aukštesniu ar žemesniu balsu, o žmogus tokiu atveju nesuklysta. Komisija patvirtino V. Janiko hipotezę.

Nustatyta, kad delfinai, panašiai kaip beždžionės ir kiti primatai, aptikę maisto skleidžia specifinius signalus. Išgirdę tokį signalą, kiti delfinai supranta jį kaip kvietimą pasimaitinti ir nedelsdami atplaukia. Beje, toks delfino kvietimas „sakomas“ žemu balsu, primenančiu asilo bliovimą.

Neseniai V. Janikas ėmėsi stebėti delfinus Ryklių įlankoje Vakarų Australijoje ir tiria, kaip delfinų patelės šaukia savo vaikus. „L.r.“

TESTINUMAS LIETUVIŲ KULTŪRINĖS VEIKLOS AUSTRALIJOJE MŪSŲ VISŲ REIKALAS.

Remkime Australijos Lietuvių Fondą. Aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčio „TAX DEDUCTIBLE“. Naudokite pavadinimą anglų kalboje:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.,
44-50 Errol Street, North Melbourne, Vic. 3051.

Korespondencija: P.O. Box 11, North Melbourne, Vic. 3151.
Turint klausimų skambinti A. Šimkui, telef. (03) 9578-4319.

reikia smarkokai spustelėti pedalą. Stabdžiai veikia tokiu pat principu, kaip ir senuose VAZ automobiliuose.

Šimtui kilometrų - trys litai

G. Venckaus teigimu, jo automobilis neįkrovus akumuliatorių gali nuvažiuoti apie 60 kilometrų.

Automobilio akumuliatoriai visiškai įkraunami per 6 valandas.

Maksimalus greitis - 75 kilometrai per valandą. Savininkas apskaičiavo, kad, įkrovus akumuliatorius dieniniu elektros energijos tarifu, nuvažiuoti 100 kilometrų kainuoja apie 3 litus. Naudojant elektros energiją naktį, tai kainuoja dar pigiau.

G. Venckus automobilį įkrauna įkišęs kištuką į paprasčiausią kištukinį lizdą garaže.

Sutaisys troleibusų meistras

Tuo tarpu naujieji elektromobiliai gali važiuoti be įkrovimo per 100 kilometrų. Maksimalus jų greitis viršija 100 kilometrų per valandą. Be abejo,

NEĮPRASTA LIUDYTOJA

Viena Sidnėjaus gyventoja išsiskyrė remdamasi papūgos „liudijimu“, kad sutuoktinis turėjo romaną su kaimyne.

Papūga nuolat rėkavo: „Brenda myli Johną“, Teisėta Johno žmona prispyrė vyrą bei kaimynę Brendą ir šiedu prisipažino turį romaną

nauji elektromobiliai kainuoja pakankamai brangiai - per 60 tūkstančių litų.

Mašinos savininkas, paklaustas apie eksploataavimo išlaidas, pajuokavo, kad šį automobilį pigiai suremontuos bet kuris troleibusų parko meistras. Juk jame nedaug detalių. Elektros variklis apvijus galima pervynioti, baterijas pakeisti ir pritaikyti nuo elektrinio kroviklio. Plastmasinis kėbulas nekelia rūpesčių, nes nerūdi. „L.r.“

